

Naziv prakse:

Državne smjernice o uporabi sustava za borbu protiv prijevара ARACHNE

Kategorija prakse:

- mehanizmi suradnje

Kontakt:

Saverio Romano
• Talijansko Ministarstvo gospodarstva i financija, Ministero dell'Economia e delle Finanze
Ragioneria Generale dello Stato
I.G.R.U.E.
Ufficio VII
tel. +390647614358
<https://www.mef.gov.it>

Država:

Italija

Rizici od prijevare koji su uspješno neutralizirani

- sukob interesa
- izbjegavanje postupaka javne nabave ili manipulacija njima
- dvostruko financiranje
- tajno dogovaranje
- manipulacija troškovima projekta
- drugo (među drugim neutraliziranim rizicima od prijevare nalaze se lažne izjave, korupcija, namještanje natječaja, curenje podataka o natječajima, manipuliranje tehničkim specifikacijama i pružanje nepostojećih usluga).

Kontekst i cilj(evi)

ARACHNE je alat za rudarenje podataka koji bi prema mišljenju Komisije treba pomoći pri utvrđivanju koji su projekti koje financira ESI potencijalno izloženi rizicima od prijevare. Radi suzbijanja prijevара Ministarstvo gospodarstva i financija (MEF – Ragioneria dello Stato) u skladu s mišljenjem Komisije odlučilo je dalje promicati učinkovitu primjenu alata ARACHNE u svim regionalnim i državnim upravama u Italiji zaduženim za operativne programe ERDF-a i ESF-a za razdoblje 2014. – 2020.

Opis prakse

Na sastanku Pododbora za praćenje i kontrolu održanom 4. lipnja 2018. (vidi bilješku MEF-RGS – Prot. 172465 od 07. srpnja 2018.) MEF je uspostavio „povjerljivu” radnu skupinu. Za koordinaciju skupine zadužen je MEF, a čine je, među ostalim, upravljačka i revizorska tijela nekih državnih i regionalnih operativnih programa s ciljem definiranja zajedničkih smjernica i načina uporabe za sustav ARACHNE radi usklađenosti s mjerama za borbu protiv prijevара u EU predviđenih u okviru strukturnih fondova.

Radna skupina uključuje:

- 6 predstavnika MEF-a.
- 5 predstavnika državne Agencije za teritorijalnu koheziju
- 1 predstavnika Državne agencije za aktivne politike rada
- 1 predstavnika iz regije Kampanija
- 3 predstavnika iz regije Emilia-Romagna
- 2 predstavnika iz regije Furlanija-Julijska krajina
- 5 predstavnika iz regije Lombardija
- 1 iz regije Umbrija

Furlanija-Julijska krajina imala je posebnu ulogu u radu na usvajanju smjernica, s obzirom na to da su se njihova prošla iskustva u uporabi aplikacije odnosila i na programsko razdoblje

2007. – 2013. (kontakti: Fabio Cenzon fabio.cenzon@regione.fvg.it i Pietro Sbuelz pietro.sbuelz@regione.fvg.it).

Skupina je izradila „Smjernice za uporabu Sustava zajednice za borbu protiv prijevara ARACHNE”. Taj dokument od 30 stranica i pripadajući prilozi uključuju:

- opis tijela koja upotrebljavaju ARACHNE i njihova zaduženja
- objektivni opseg primjene sustava ARACHNE i načini na koji ga upravljačka tijela mogu upotrebljavati
- alati i postupci za strategiju analize ocjene rizika
- upravljanje slučajevima

Konkretno, opisuje kako alat upotrebljavaju tri tijela (upravljačko tijelo, tijelo za ovjeravanje i revizijsko tijelo). Za upravljačko tijelo određuje:

- uporabu alata u analizi rizika za uzorkovanje operacija i korisnika za provjeru na osnovi uzorka (provjere na licu mjesta, naknadne provjere, provjere osobnih izjava korisnika itd.)
- uporabu alata u odabiru projekata i provjera prikupljanjem podataka i informacija o korisnicima i izvođačima;
- pristup posredničkim tijelima, koje je prenijelo Upravljačko tijelo, upotrebom sustava ARACHNE. Sami korisnici nemaju pristup sustavu
- uporabu alata za provjeru osobnih izjava korisnika u vezi s veličinom poduzeća u okviru državne potpore, na temelju Uredbe (EU) br. 651/2014 i njegova uporaba u osiguravanju da poduzetnički poduhvati u financijskim poteškoćama budu isključeni iz potpore EU-a
- uporabu sustava ARACHNE u provjeri kvalitete funkcija koje su upravljačka tijela dodijelila posredničkim tijelima (sustav provjere kvalitete i redoviti nadzor obveza i dodijeljenih funkcija). Upravljačko tijelo može upotrebljavati sustav ARACHNE za uzorkovanje najrizičnijih operacija/projekata koje je posrednički tijelo odabralo da budu podvrgnuti ponovnoj kontroli.

Jedinstvene značajke

Italija je prva zemlja koja je izradila državne smjernice uz doprinos ključnih državnih (MEF) i regionalnih dionika. Italija ima decentralizirani sustav obnašanja vlasti, s 19 regija i 2 autonomne pokrajine.

Za razliku od ostalih država članica EU-a Italija se odlučila za centralizirani protok podataka za operativne programe ERDF-a i ESF-a, koji kontrolira Državni sustav za nadzor, a kojim zauzvrat upravlja MEF. Svako upravljačko tijelo prenosi financijske, proceduralne i fizičke podatke elektroničkim putem Državnom sustavu za nadzor preko vlastitih informacijskih sustava. Stoga je neophodno da svako upravljačko tijelo prenosi cjelovite i ispravne skupove informacija kako bi se osigurala učinkovita uporaba sustava ARACHNE. Podaci se jednom mjesečno prenose u sustav ARACHNE. Podaci koje prenose različita upravljačka tijela moraju biti u skladu s informacijama o skupu podataka Državnog sustava za nadzor (SNM)¹.

Preko baze podataka SNM-a, MEF jamči redovitu provedbu EU-ovog sustava za borbu protiv prijevara ARACHNE.

MEF upravlja zahtjevima za pristup sustavu ARACHNE. Treba napomenuti da svako tijelo može pregledavati samo podatke koji se odnose na njegov operativni program i da samo glavne uprave imaju strogo vizualni pristup podacima koji se odnose na sve operativne programe, što se tiče njihove odgovarajuće nadležnosti.

Ishodi i rezultati

¹ http://www.rgs.mef.gov.it/VERSIONE-I/e_government/amministrazioni_publiche/igrue/Attivita/Monitoraggio/index.html

Na državnoj se razini održalo osam sastanaka od listopada 2018., a posljednji je organiziran u srpnju 2019. Državne smjernice konačno su usvojene u ljeto 2019. Jednu od verzija smjernica možete pronaći na: http://www.rgs.mef.gov.it/export/sites/sitoRGS/VERSIONE-I/e_government/amministrazioni_publiche/igrue/pdf/Linee_guida_nazionali_ARACHNE.pdf

U okviru tih smjernica godišnja obuka i podrška pruženi su drugim talijanskim regijama (na primjer, regijama Umbrija, Emilia Romagna, Valle d'Aosta, Lombardija, Pijemont).

Ključni čimbenici uspjeha

Ključni čimbenici uspjeha bili su:

- Državna koordinacija i razmjena iskustava između članova radne skupine iznjedrila je standardne i homogene pokazatelje za sva tijela koja su sudjelovala, kombinirajući različite potrebe u skladu s relevantnim nadležnostima (zadaci upravljanja ili revizije).
- Izravna povezanost s GU za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje Europske komisije i razmjena iskustava s drugim državama članicama EU-a tijekom provedbe prakse.

Izazovi koji su se pojavili i stečene spoznaje

Na početku je ograničena uporaba sustava ARACHNE predstavljala neke izazove jer se sustav oslanja na sažetak sadržaja podataka kako bi učinkovito funkcionirao. Ograničena uporaba sustava mogla bi biti posljedica niske razine poznavanja stvarnih značajki i učinkovitosti sustava te općeg osjećaja straha od prijavljivanja prijevara i rizika.

Potencijal za prenosivost

Ova praksa može biti vrlo relevantna u državama članicama EU-a, kao što je Španjolska, koje se sastoje od velikog broja regija i imaju sličan decentralizirani sustav.

Smjernice su korisne i za suzbijanje prijevara u drugim EU fondovima osim ERDF-a ili ESF-a, kao što je EARDF.